

آیین زندگی (اخلاق کاربردی)

www.ketab.ir

نویسندگان

مهدی علیزاده

(عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی)

مهدی فدایی

(عضو هیئت علمی دانشگاه باقرالعلوم ع)

سرشناسه: علیزاده، مهدی، ۱۳۵۰ - عنوان و نام پدیدآور: آیین
زندگی (اخلاق کاربردی)/نویسندگان مهدی علیزاده، مهدی فدایی.
مشخصات نشر: قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در
دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف. مشخصات ظاهری: ۲۶۸ ص. شابک:
۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۵۰۹-۵ - فروست: مجموعه اخلاق اسلامی؛ ۵۶
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا موضوع: اخلاق عملی Applied ethics
شناسه افزوده: فدایی، مهدی، ۱۳۶۰ - شناسه افزوده: نهاد نمایندگی
مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف رده‌بندی کنگره:
BJ۱۵۳۱ رده‌بندی دیویی: ۱۷۰ شماره کتاب‌شناسی ملی: ۹۰۶۵۳۶۳

www.ketab.ir

استاد محترم و دانشجوی عزیز

خواهشمند است با ارائه دیدگاه‌های خود ما را در رفع نواقص و ارتقای کتاب یاری بخشید.

صندوق پستی: ۶۱۷۳-۳۷۱۵۵

معارف

مجموعه اخلاق اسلامی ۵۶

آیین زندگی (اخلاق کاربردی)

♦ نویسندگان: مهدی علیزاده، مهدی فدایی، نهاد ایماندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها ♦ معاونت پژوهشی دانشگاه معارف اسلامی ♦ ویراستار: خدیجه آسیمه (گروه متنوک) ♦ صفحه‌آرا: حسین قاسمیان ♦ ناشر: دفتر نشر معارف ♦ نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۱ ♦ شمارگان: ۵,۰۰۰ نسخه ♦ قیمت: ۶۵,۰۰۰ تومان ♦ شابک: ۵-۵۰۹-۴۴۱-۶۰۰-۹۷۸

مراکز پخش

مدیریت پخش دفتر نشر معارف: قم، خیابان شهدا، کوچه ۳۲، شماره ۳، تلفن و نمابر: ۳۷۷۴۰۰۴

اراک: ۰۸۶-۳۳۲۲۹۰۳۸	ارومیه: ۰۹۱۰-۷۷۵۵۱۶۶	اصفهان: ۰۹۱۰-۷۷۵۵۱۶۳	اهواز: ۰۶۱-۳۳۳۳۸۰۰۰
ایلام: ۰۸۶-۳۳۳۶۳۸۲	بجنورد: ۰۵۸-۳۳۲۵۶۲۲۱	بردسکن: ۰۵۱-۵۵۴۲۰۱۲۱	بندرعباس: ۰۷۶-۳۳۶۱۷۵۵۷
بیرجند: ۰۵۶-۳۳۴۵۸۵۱۲	تربت حیدریه: ۰۵۱-۵۲۲۸۶۵۰۰	تهران: ۰۲۱-۸۸۱۱۱۲۱۲	رشت: ۰۱۳-۳۳۳۳۴۵۶۹
زاهدان: ۰۵۶-۳۳۳۳۸۸۷۹	زنجان: ۰۲۴-۳۳۳۶۶۴۲۵	ساری: ۰۱۱-۳۳۳۵۳۰۲۰	سیزوار: ۰۵۱-۴۴۲۲۴۰۰۴
سمنان: ۰۲۳-۳۳۴۵۳۲۱۱	سیرجان: ۰۲۴-۴۲۲۶۸۰۵۸	شهرکرد: ۰۲۸-۳۳۳۳۳۳۳۳	شیراز: ۰۷۱-۳۳۳۳۴۴۱۴
قزوین: ۰۲۸-۳۳۳۴۰۰۷۶	قم: ۰۲۵-۳۷۷۳۵۰۰۲	کازرون: ۰۷۱۴-۲۲۴۴۳۰	کرمان: ۰۲۴-۳۳۳۳۴۴۶۶
کرمانشاه: ۰۸۳-۳۷۳۳۸۶۱۱	گرگان: ۰۱۷-۳۳۳۳۷۸۱۰	مشهد: ۰۵۱-۳۳۵۷۵۹۶۳	ملایر: ۰۸۱-۳۳۳۵۱۳۷۶
مهر: ۰۹۹۰-۳۱۳۸۱۰۰	نیریز: ۰۷۱-۵۳۸۲۱۶۹۰	یاسوج: ۰۷۶-۳۳۳۳۸۶۲۲	یزد: ۰۲۵-۳۷۳۳۳۹۵۰

کلیه حقوق محفوظ است

نشانی الکترونیکی: E-mail: info@NashreMaaref.ir؛ پایگاه اینترنتی: www.NashreMaaref.ir

در دورانی که ثروت طلبی، قدرت طلبی و سلطه بر دیگران در جهان فزونی یافته است و معیار ارزشمندی افراد یا گروه‌ها به‌شمار می‌آید و نیز در دورانی که در آن از خلأ معنا در زندگی و بی‌معنایی آن سخن می‌رود، لزوم توجه به اخلاق و معنویت، به‌مثابه نیروهای معنابخش به زندگی و شاخصه‌هایی که می‌توانند غرایز و دیگر امکانات وجودی آدمی را جهت‌دهی کنند، بیش از پیش احساس می‌شود. امروزه اندیشمندان بسیاری در جهان به‌مراتب بیش از گذشته به اهمیت اخلاق و جایگاه آن برای دستیابی به جهانی بهتر و انسانی‌تر پی برده‌اند. اینان سعی کرده‌اند عرصه‌های گوناگونی را از منظر اخلاق بکاوند و راهکارهای ارزش‌مدارانه‌ای را برای بهبود روابط انسان با خود، محیط و اجتماع ارائه دهند. توجه به اخلاق و اهمیت آن در زیست آدمی از نگاه دین مبین اسلام بر هیچ‌کس پوشیده نیست. این اهمیت تا بدان‌جاست که خدای متعال در قرآن کریم اساساً پیامبر ﷺ را به داشتن «خلق عظیم»^۱ تحسین می‌کند و پس از قَسَم‌های مؤکد، رستگاری انسان را در گرو تزکیه نفس می‌داند.^۲ در این میان، دانش اخلاق اسلامی که برآمده از متن معارف وحیانی و مآثورات معصومین علیهم‌السلام است دارای ظرفیتی بزرگ و درخور برای توصیف، تبیین و ارائه راهکارهای اخلاقی است و از آنجا که امروزه دایره پژوهش‌های اخلاقی وسعت بسیاری یافته و از اخلاق فردی یا بندگی پا را فراتر گذاشته، سایر حوزه‌ها، همچون اخلاق اجتماعی، اخلاق محیط‌زیست، اخلاق مربوط به حرفه‌ها، فناوری و صنعت، پزشکی و امثال آن را دربر می‌گیرد، بایسته و شایسته است که محققان و استادان اخلاق اسلامی به موضوعاتی از این دست از منظر اخلاق اسلامی بپردازند و با استنتاج از منابع دینی، گهرهای گران‌بهای را در جهت رشد اخلاقی جوامع انسانی اصطیاد کنند.

در کتاب پیش‌رو که در قالب دو واحد درسی برای ارائه در مقطع کارشناسی با عنوان «آیین زندگی، اخلاق کاربردی» و به قلم محققان ارجمند، حجت‌الاسلام دکتر مهدی علیزاده و دکتر مهدی فدایی، سامان یافته، سعی شده است گامی در جهت عملی کردن هدف پیش‌گفته و البته با رویکردی معطوف به دانشجویان، برداشته شود. بدین منظور،

۱. سوره قلم، آیه ۴.

۲. سوره شمس، آیه ۹.

دانشجویان گرامی در این کتاب با عناوین و سرفصل‌هایی از قبیل اخلاق دوران جوانی و مجردی، اخلاق خانواده، اخلاق دانشوری، اخلاق معیشت، اخلاق فضای مجازی و اخلاق اوقات فراغت، با استفاده از منابع دینی و عمدتاً مبتنی بر ایجاد مهارت اخلاقی، آشنا می‌گردند.

معاونت پژوهشی دانشگاه معارف اسلامی ضمن سپاس و قدردانی از نویسندگان محترم، از آقایان حجت‌الاسلام مهدی باب‌الله‌زاده، دبیر محترم گروه پژوهشی اخلاق اسلامی، بابت پیگیری‌ها و تلاش در تدوین این اثر، و جناب آقای دکتر سید روح‌الله پرهیزکاری، مدیر محترم برنامه‌ریزی و تدوین متون، همچنین جناب آقای دکتر سید سعید روحانی، مدیر محترم امور پژوهشی، صمیمانه قدردانی می‌کند و برای همه این عزیزان توفیق روزافزون مسئلت دارد. این مجموعه از پیشنهادها و دیدگاه‌های راه‌گشای استادان، محققان و دانشجویان محترم برای رفع کاستی‌ها و بهبود اثر استقبال می‌کند و دست آنان را به‌گرمی می‌فشارد.

معاونت پژوهشی دانشگاه معارف اسلامی

۵ | سخن آغازین

۱۹ | مقدمه

درس اول:

آشنایی با اخلاق کاربردی

۲۳ | دو نوع سبک زندگی

۲۳ | ۱. اخلاق

۲۵ | ۱-۱. ارزش اخلاقی/ ارزش زیبایی شناختی

۲۶ | ۱-۲. موضوع اخلاق

۲۷ | ۱-۳. ساختار قضایای اخلاقی

۲۸ | ۱-۴. معیار رفتار اخلاقی

۳۰ | ۲. اخلاق کاربردی

۳۰ | ۲-۱. تعریف اخلاق کاربردی

۳۱ | ۲-۱-۱. اخلاق قضای مجاری مسئله فیلترینگ

۳۲ | ۲-۱-۲. اخلاق قضاوت، مجازات در

۳۳ | ۲-۲. فواید

۳۴ | ۲-۲-۱. فواید جنبه فلسفی

۳۴ | ۲-۲-۲. فواید جنبه حرفه‌ای و عمومی

۳۵ | ۲-۳. رابطه اخلاق کاربردی با اخلاق حرفه‌ای

۳۶ | ۲-۴. شاخه‌های اخلاق کاربردی

۳۷ | پرسش‌های درس

۳۸ | منابعی برای مطالعه بیشتر

درس دوم:

اخلاق بندگی (۱)

۳۹ | نقاشی ذهنی نادرست از خداوند

۳۹ | ۱. تصویر ما از خدا

۴۱ | ۲. ارتباط معنوی

۴۳ | ۳. چستی بندگی

۴۳ | ۳-۱. تعریف

۳-۲. مراتب	۴۴
۳-۳. موانع	۴۵
۳-۴. شتاب دهنده‌ها در بندگی	۴۶
۳-۴-۱. الگوگیری از اسوه‌ها	۴۶
۳-۴-۲. فرصت جوانی و اوج‌گیری	۴۷
عناصر چهارگانه سلوک معنوی	۴۷
۴. اخلاق بندگی	۴۹
۴-۱. اصول اخلاقی در بندگی	۴۹
۴-۱-۱. اصل اخلاص (ناسودانگاری)	۵۰
۴-۱-۲. اصل احترام (ادب حضور)	۵۱
۴-۱-۳. اصل توکل (تدبیر مثبت)	۵۲
پرسش‌های درس	۵۵
منابعی برای مطالعه بیشتر	۵۶
درس سوم:	
اخلاق بندگی (۲)	
تجربه من در مقایسه با سبک رفتاری امام‌العارفین	۵۷
۱. قالب‌های بندگی	۵۷
۲. نیایش و دعا	۵۸
۲-۱. نگرش درست درباره نیایش و دعا	۵۸
۲-۲. دستاوردهای نیایش در خودآگاهی	۶۰
۲-۳. آداب دعا (اخلاق درخواست از خالق و پروردگار)	۶۰
۲-۳-۱. آداب باطنی	۶۰
۲-۳-۲. آداب ظاهری	۶۱
۳. نماز (برآستان جانان)	۶۲
۳-۱. حقیقت نماز و جایگاه آن در منطق بندگی/دین‌داری	۶۲
۳-۲. آداب نماز (اخلاق گفت‌وگو با خالق و ستایش و کرنش در برابر او)	۶۴
۳-۲-۱. آداب مقدمات نماز	۶۵
الف. طهارت دل	۶۵
ب. استقبال دل	۶۵